

PTUJSKI PERUTNINAR

informacije

Številka 14 – oktober 1989

9. novembra bomo glasovali za STATUT podjetja

November 1988 predstavlja novi mejnik v razvoju Perutnine. Takrat smo se odločali in odločili za preobrazbo tozdravsko organizirane Perutnine v enovito podjetje. Po temeljiti razpravi smo sprejeli tudi Statut enovite OZD, ki je bil v skladu z Zakonom o združenem delu. Že takrat je bilo med razpravo tudi povedano, da bo potrebno Statut dopolniti, ko bo sprejet Zakon o podjetjih. Ta zakon je noveliran in dokončno sprejet, v skladu z zakonom pa morajo vsa podjetja uskladiti svoje statute do 31. decembra 1989.

Tudi mi ga moramo uskladiti – torej dopolniti, je pa dosedanja dobra osnova in vsebuje že večino veljavnih določil tega zakona. O dopolnitvah bo potekala poprejšnja obravnava te dni po vseh proizvodnih enotah, v Informacijah pa vas seznanjamo z bistvenimi novostmi.

Cilj novega Zakona o podjetjih, s tem pa našega poslovnega obnašanja in dopoljenega Statuta, je poslovanje na tržnih osnovah in oblikovanje različnih lastninskih oblik z možnostjo vključevanja kapitala različnih virov. Zakon omogoča racionalizacijo samouprave. Loči vodenje in upravljanje ter natančneje opredeljuje neposredne odgovornosti za odločitve tako ekonomske, finančne, komercialne narave kot za planiranje in opravljanje samoupravljaljskih funkcij. Opredeljuje tudi pristojnost poslovnega organa.

Racionalizacija samoupravljanja v ničemer ne pomeni omejevanja samoupravnega odločanja delavcev. Nasprotno. V dopolnitvah statuta je poudarjeno, da delavci upravljajo podjetje v družbeni lastnini. Ostaja načelo osebnega izjavljanja na zborih delavcev, le da so določena področja, katera delavci obravnavajo na zborih. Ostaja tudi referendum, s tem da delavci z referendumom odločajo samo o statutu podjetja.

Temeljni samoupravni organ je delavski svet podjetja, ki pa dobi več pristojnosti odločanja. Zlasti o nekaterih zadevah, o katerih je bilo doslej treba odločati na zborih delavcev. Seveda pa o vseh najpomembnejših zadevah teče obravnava na zborih delavcev. Gre recimo za večino pomembnih samoupravnih aktov, ki jih delavci obravnavajo na zborih, delavski svet pa jih sprejme.

Tako kot doslej ostajajo izvršilni organi delavskega sveta. Novost je odbor za pritožbe, v katerega bomo člane neposredno volili. Ta organ bo kot drugostopenjski pritožbeni organ. S tem bo delavski svet razbremenjen obravnave zahtev varstva samoupravnih pravic delavcev, roki za obravnavo in razreševanje pritožb pa bodo krajši. Odbor za pritožbe bo torej operativni organ.

Določila o položaju kooperantov v Perutnini niso v ničemer spremenjena, ker bo sprejet poseben zakon, ki bo urejal njihov položaj. Dopolnjena pa so področja iz kooperacijskih pravic.

Nekaterih vprašanj, ki se nanašajo na Zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja ni bilo mogoče vključiti, ker je bil zakon sprejet šele 28. septembra. To področje bomo zato dopolnili med razpravo o osnutku statuta.

Osnetek statuta Perutnine Ptuj je dobra osnova za poprejšnjo obravnavo. Pripombe, mnenja, drugačna ali spreminjevalna stališča vseh zaposlenih med obravnavo osnutka bodo doprinesle k temu, da bo naš statut še boljši. Utemeljene pripombe, ki bodo imele zakonsko podlago bodo vsekakor upoštevane v dokončni obliki predloga statuta.

Da bi se lažje vključili v obravnavo gradiva, vas seznanjamo s tem, kako so konkretno oblikovana nekatera temeljna določila statuta.

Zakon o podjetjih ne nalaga podrobnejše opredelitve notranje organizacije podjetja. To sprejema delavski svet na predlog poslovnega odbora.

Notranja organizacija podjetja se med drugim spremeni tako, da iz Strokovnih služb nastaneta dve enoti in sicer: Prodajna enota Trgovina (bivši TOZD Commerce) in Direkcija (prejšnja Delovna skupnost skupnih služb).

O vseh statusnih spremembah odloča delavski svet, kot tudi o delitvi, spajanju, pripojitvi različnih oblik združevanja družbenih podjetij, ter ustanovitvi mešanih podjetij.

Spremembe so tudi na področju planiranja. Delavci sprejemajo smeri dolgoročnega razvoja, kot splošno usmeritev z dolgoročnimi cilji, srednjeročni plan ter letni delovni načrt.

Novi statut ne opredeljuje delitve in razporejenja dohodka, temveč razporejanje dobička, ki poteka skladno s predpisi, družbenimi dogovori in usmeritvami. O delitvi dobička odloča delavski svet.

O uresničevanju družbenoekonomskih in drugih samoupravnih pravic odločajo delavci in kooperanti na zborih, po delegatih v DS in drugih organih podjetja, ter po delegatih in delegacijah v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

Vsi delegati imajo **pravico in dolžnost** odgovorno uresničevati samoupravljalne funkcije.

Poprejšnja obravnava se organizira o vseh vprašanih kjer delavci in kooperanti odločajo z osebnim izjavljanjem, pa tudi o nekaterih samoupravnih aktih, kot je pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj, pravilnik o delovnih razmerjih ter akt o osebah dohodkih.

Ko se odloča o razporejanju dobička in čistega dobička je potrebno delavcem in kooperantom posredovati kazalce s katerimi se izkazujejo rezultati dela in poslovanja podjetja.

Z referendumom se določa samo o statutu podjetja.

Na zborih delavcev pa se obravnavajo naslednja vprašanja:

- o razporejanju dobička po zaključnem računu in poročilu poslovodnega odbora o poslovanju in rezultatih dela, o planskih aktih, o pravilniku o delovnih razmerjih, pravilniku o reševanju stanovanjskih potreb delavcev, o nagrajevanju.

O ostalih zadevah, o katerih odloča DS, lahko delavci razpravljajo na delnih zborih, ki pa se morajo časovno prilagoditi delovnemu in tehnološkemu procesu.

V delavskem svetu ostaja isto število delegatov kot doslej. To je 31 delegatov s tem, da je v osnutku opredeljena nova prodajna enota Trgovina, ki ima 3 delegate od sedanjih 6 iz strokovnih služb.

Vsa temeljna vprašanja odločanja so v pristojnosti delavskega sveta.

Ostajajo isti izvršilni organi DS – predlog pa je, da se ukine odbor za gospodarstvo, pristojnosti letnega pa se razdelijo na poslovodni odbor, delavski svet in odbor za kadrovske zadeve. Uvede pa se odbor za pritožbe.

Poslovodno funkcijo podjetja opravlja poslovodni odbor. Dopolnjeni pa so določeni veljavni pogoji za podpredsednika za področje marketinga in predsednika PO, ki morata imeti poleg drugih pogojev še zunanjetrgovinsko registracijo.

Konkretizirane so naloge in odgovornosti poslovodnega odbora:

- organizira in vodi delovni proces in poslovanje podjetja ter samostojno odloča,

- predlaga poslovno politiko, organizacijo podjetja in organizacijo dela, delovni program in razvojni plan ter ukrepe za izvajanje,

- izvršuje sklepe in smernice podjetja,

- predlaga letni delovni načrt, srednjeročni plan in smeri dolgoročnega razvoja,

- odloča o važnejših naložbah sprejetih s plani,

- določa vrstni red razporejanja sredstev za razvoj skladno s planom,

- obravnava motnje pri poslovanju in sprejema ukrepe za njihovo preprečevanje,

- določa delavce in skupine za opravljanje določenih nalog – tako imenovane projektne skupine,

- odloča o razporejanju delavcev k določenim delom in nalogam,

- izreka disciplinske ukrepe delavcem, obvezno skladno s samoupravnimi akti,

- daje mnenje k prispevku delavca k delu,

- predlaga imenovanje in razreševanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,

- daje poročilo o rezultatih poslovanja po periodičnih in letnem obračunu.

PO je materialno odgovoren za ukrepe s katerimi je povzročena materialna škoda podjetju.

Posebej so opredeljene tudi pristojnosti predsednika poslovodnega odbora, ki:

- zastopa in predstavlja podjetje ter odgovarja za zakonitost podjetja,

- predlaga organizacijo podjetja,

- odloča o nagrajevanju delavcev,

- odloča o razporejanju delavcev,

- daje poročilo o periodičnem in letnem obračunu podjetja,

- izreka disciplinske ukrepe za lažje kršitve,

- podpisuje vse vrste pogodb,

- vodi, organizira in usklajuje delo poslovodnega odbora,

- odgovarja za informiranje,

- odobrava službena potovanja v tuzemstvo in inozemstvo,

- daje pisno mnenje k imenovanju podpredsednikov PO, predlaga kandidate za direktorje proizvodnih enot in sektorjev in druge delavce s posebnimi pooblastili. Opravlja še druge dolžnosti.

Podpredsedniki PO odgovarjajo in odločajo iz svojega področja dela ter so odgovorni med drugim za:

- izpolnjevanje letnega in srednjeročnega načrta,

- izvajanje kratkoročnega in srednjeročnega ekonomsko-finančnega plana,

9. novembra bomo glasovali za statut

- marketing in realizacijo prodajnega načrta,
- kadrovska in organizacijska vprašanja,
- odločajo o nagrajevanju direktorjev in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- izrekajo disciplinske ukrepe za lažje kršitve delovne obveznosti,
- razporejajo delavce iz svojega področja dela,
- vodijo kolegij iz svojega področja dela.

Pristojnosti direktorjev proizvodnih enot pa so med drugim:

- da organizirajo, vodijo in odgovarjajo za delovni proces, usklajujejo in vodijo strokovne delavce v PE, izvajajo odločitve predsednika in podpredsednikov. Skupaj s poslovodnim odborom odgovarjajo za razvoj enote, izrekajo disciplinske ukrepe za lažje kršitve delovne obveznosti, predlagajo uvedbo postopka zaradi manjših kršitev delovnih obveznosti, določajo stimulatívni del OD v skladu s pravilnikom, odgovarjajo za celotno obveščeno delavcev, odgovarjajo in uresničujejo ukrepe s področja varstva okolja, varstva pred požarom in za dela s področja SLO in DS.

Direktor imenuje svojega stalnega namestnika, ki ima pooblastila in odgovornosti le v njegovi odsotnosti.

Enake so pristojnosti in odgovornosti direktorjev sektorjev.

Predsednik, podpredsedniki in direktorji so lahko tudi predčasno razrešeni na podlagi ugotovitve DS, če kršijo predpise, akte, sklepe DS, ali če onemogočijo samoupravne pravice delavcev. Predsednik PO lahko predlaga DS predčasno razrešitev podpredsednikov, direktorjev in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Kriteriji za predčasno razrešitev izhajajo iz pristojnosti in odgovornosti.

Glede združevanja sredstev statut opredeljuje, da podjetje zaradi skupnega poslovanja lahko združi sredstva v drugo družbeno podjetje. Medsebojna razmerja se uredijo s pogodbo. Tuje osebe lahko združijo svoja sredstva v skladu z zakonom o podjetjih.

Če delavski svet ugotovi, da so nastopile motnje v poslovanju, predlaga predsednik poslovodnega odbora ugotovitev odgovornosti delavcev, ki so povzročili takšno stanje. DS lahko sprejme posebne ukrepe za varovanje lastnine podjetja.

Določila s področja SLO in DS ostanejo takšna, kot so bila doslej.

Na novo pa je opredeljen sindikat podjetja, ki je samostojen dejavnik v podjetju ter da ima pravico organizirati in voditi stavko v skladu s sindikalnimi pravili in zakonom.

Tudi o obveščanju delavcev ostajajo enaka določila.

Na novo pa je opredeljeno varstvo človekovega okolja.

O osnutku Statuta je tekla razprava na 9. redni seji delavskega sveta 29. septembra. Delavski svet je osnutek potrdil in ga daje v poprejšnjo obravnavo.

Poprejšnja obravnava bo tekla do 16. septembra. V ta namen bodo organizirane razlage v vseh proizvodnih enotah. Prav zato vas z Informacijami opozarjamo le na bistvenejše novosti, da bi se lažje vključili v razprave. Tisti, ki se želite podrobno seznaniti z osnutkom dopoljenega statuta, ga boste dobili pri predsedniku osnovne organizacije sindikata, ali pri direktorju proizvodne enote oziroma sektorja.

Na podlagi poprejšnje obravnave v vseh delovnih sredinah Perutnine Ptuj ter na osnovi zbranih prispevkov, mnenj, stališč in pobud, bo izdelan Predlog statuta in postopek razpisa referenduma, o obeh bo razpravljala delavski svet na svoji seji 24. 10. 1989.

Na podlagi sprejetega besedila predloga bo delavski svet razpisal referendum za sprejem Statuta družbenega podjetja Perutnina Ptuj, ki bo 9. novembra 1989.

Rezultati glasovanja bodo objavljeni v dveh dneh po referendumu. Statut bo veljaven 8. dan po objavi, njegova določila pa bomo začeli uporabljati od 1. 1. 1990. leta dalje.

Obisk predstavnikov Arbor Acres

Ko je pred dvema letoma Perutnina Ptuj podpisala pogodbo z, danes vodilnim proizvajalcem genetskega materiala na svetu, Arbor Acres Farm iz ZDA, je s tem dobila tudi vso pravico do servisnih uslug. Te so danes, lahko rečem, dobre in nam omogočajo, da imamo ves prenos sodobnega znanja v proizvodnjo.

Na osnovi tega sta v času od 24. do 26. septembra bila na strokovnem obisku v Perutnini Ptuj predstavnika AA družbe John P. WARD ass. vice-president international in Alan GOODWIN export manager.

Oba predstavnika je sprejel podpredsednik PO dr Roman GLASER s sodelavci in jima predstavil

proizvodnjo v letošnjem letu. V ponedeljek 25. septembra so obiskali PE Stari starši in si ogledali proizvodnjo, ter s strokovnjaki analizirali stanje v tej fazi proizvodnje.

V torek 26. septembra pa so si ogledali proizvodnjo v PE Starši, ter prav tako razpravljali z našimi strokovnjaki o proizvodnih rezultatih.

Oba predstavnika firme AA sta z ogledom proizvodnje bila zadovoljna in pozitivno ocenila naše dosežene rezultate.

Enotnega mnenja smo bili, do so doseženi rezultati z novo provenienco taki kot smo to pričakovali.

dr. Roman Glaser

